

Vilniaus Universitetas
Filosofijos fakultetas

Sprendimo loginio, fizinio ir psichinio aspektų sąryšio problema Husserlio teorijoje

Paulius Rimkevičius

Vilnius, 2016

Aktualumas

Šiandien tvirtinama, kad Husserlis išvengė skepticizmo ir reliatyvizmo, atskyręs loginį sprendimą nuo fizinio ir psichinio (*ideal* nuo *real* ir *reel*) (Hanna 2008). Taip pat jis esą išvengė sąmonės ir kūno santykio problemos (šiuo atveju – fizinio ir psichinio sprendimų santykio problemos), parodydamas, kad ji kyla tik priimant fenomenologiniu požiūriu klaidingas prielaidas (Carman 2008, Gallagher 2001). Bet šios problemos Husserlio teorijoje neišnyksta, jos lieka kaip eidetinio metodo ir intersubjektyvumo teorijos problemos.

Problemiškas loginio sprendimo atskyrimas nuo fizinio ir psichinio

Eidetinis metodas suteikia žinojimą apie dalyko esmę, apie tai, be ko pastarasis nebūtų tuo, kuo yra, tik jei, jį pritaikius, alternatyvus sprendimas nebeturi jokio svorio.

Pritaikius eidetinį metodą alternatyvus sprendimas visuomet išlaiko bent minimalų svorį, nes ankstesni eidetinio metodo pritaikymai yra davę klaidingas išvadas.

Vadinasi, niekuomet galutinai tikrai nežinome, ar tik mes negalime spręsti kitaip, ar apskritai negali būti kitaip t. y. – negalime konkrečiu atveju nustatyti, ar sprendimo būtinybė loginė ar psichinė (arba fizinė).

Problemiškas fizinio ir psichinio sprendimų sutapatinimas

- Kitas turi iš esmės tokią pat sąmonę kaip ir aš.
- Kito sąmonė man nėra duota iš esmės tokia, kokia man yra duota manoji sąmonė.
- Vadinasi, sprendimą apie kitos – iš esmės tokios pačios – sąmonės buvimą tegalima pagrįsti problemiška, fiziniu panašumu paremta, analogija, o ne duotimi – taigi lieka problema kaip kito kūnas susijęs su kito sąmone.

Literatūra

- Carman, T., 2008. *Merleau-Ponty*. London: Routledge.
- Gallagher, S., 2001. The Practice of Mind: Theory, Simulation or Primary Interaction? *Journal of Consciousness Studies*, 8 (5–7). Exeter: Imprint Academic, pp. 83–108.
- Hanna, R. 2008. Husserl's Arguments against Logical Psychologism (Prolegomena, §§17-61). In: V. Mayer, ed. *Logische Untersuchungen*. Berlin: Akademie Verlag, p. 27–42.
- Husserl, E., 1900/1975. *Logische Untersuchungen. Erster Band. Prolegomena zur reinen Logik*. Husserliana XVIII. Haag: Martinus Nijhoff.
- Husserl, E., 1913/1950. *Ideen zu einer reinen Phänomenologie und phänomenologischen Philosophie. Erstes Buch: Allgemeine Einführung in die reine Phänomenologie*. Husserliana III. Haag: Martinus Nijhoff.
- Husserl, E., 1939. *Erfahrung und Urteil: Untersuchungen zur Genealogie der Logik*. Prag: Akademie Verlagsbuchhandlung.
- Husserl, E., 2005. *Karteziškosios meditacijos*. Vertė T. Sodeika. Vilnius: Aidai.
- Merleau-Ponty, M., 1945. *Phénoménologie de la perception*. Paris: Gallimard.